

SAMENVATTING
KENNISDOCUMENT
DAS

(Versie 1,7 2017)



KENMERKEN VAN DE DAS:

- De lengte van de Das is zo'n 70 tot 90 centimeter en is circa 30 centimeter hoog
- Het gewicht ligt tussen de 6,5 en 22 kilo, dit is afhankelijk van een aantal factoren zoals geslacht, de tijd van het jaar en de leeftijd van het dier
- De levensverwachting van de Das is ongeveer 15 jaar
- Dit dier heeft een relatief kleine kop, een dikke korte nek, een lang wigvormig lijf en een korte staart
- De witte kop van de das heeft twee zwarte strepen, de haren op zijn rug zijn vrijwel volledig wit tot licht wit-geel, met een zwart stukje onder de top, de haren van de poten en de buik zijn zwart

EISEN WAAR EEN HABITAT AAN MOET VOLDOEN:

- De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van vaak hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen aanwezig zijn.
Een aantal belangrijke eigenschappen van een dassenhabitat zijn:
 - De aanwezigheid van een groot voedselaanbod (in de vorm van insecten, jonge/kleine knaagdieren, bosvruchten en granen)
 - Voor de burchten een bodem die goed vergraafbaar is en die het regenwater snel kan afvoeren
 - Aanwezigheid van voldoende dekking rond de burchten en de migratieroutes
 - Weinig verstoring
- De grootte van een territorium varieert van 30 tot 150 hectare, maar is afhankelijk van het voedselaanbod en dus van de kwaliteit van het leefgebied, in een marginaal gebied is dit zo'n 150 tot 600 hectare
- Het foerageergebied ligt tot maximaal ongeveer 1,5 tot 12 kilometer van de burcht af, er moet voldoende foerageergebied liggen binnen 500 meter tot enkele kilometers
- Belangrijke onderdelen in de habitat van een Das zijn gebieden waar het hele jaar eten te vinden is, zoals bemeste graslanden met gras korter dan 5 centimeter. Ook in oude en structuurrijke eikenbossen en bosjes kan hij het hele jaar voldoende en een gevarieerd aanbod aan voedsel vinden
- Er moet een mogelijkheid zijn om burchten te graven, dit betekent dat er graafbaar zand moet zijn. Waar er ook een goede waterafvoer is, zodat de burcht niet onder water kan lopen, vaak tref je burchten aan in een bosrand of in een houtwal of singel, in de buurt van weiland of akkerland.
- Een vaste voortplantingsplaats of rustplaats van dassen wordt gedefinieerd als een dassenburcht die tekenen van recent gebruik door een das heeft. Er worden vaak drie typen dassenburchten onderscheiden. Deze 3 typen zijn:

Hoofdburchten

Hoofdburchten zijn vaak relatief groot en zijn het grootste deel van het jaar in gebruik, de hoofdburcht is meestal de plek waar de jongen worden geboren

Bijburchten

Bijburchten zijn vaak alleen op bepaalde momenten in gebruik, bijvoorbeeld als vluchtplek bij verstoring van de hoofdburcht, ook kan de bijburcht door jongvolwassen dassen worden gebruikt in de periode dat ze worden verstoten uit het territorium, of door het mannetje die in het voorjaar vanuit deze burcht zijn territorium beter kan verdedigen

Vluchtpijpen

Vluchtpijpen liggen verspreid over het territorium en dienen een mogelijkheid te bieden om tijdens dreigend gevaar in te kunnen schuilen, aan de rand van een territorium hebben de vluchtpijpen ook een geurfunctie en bakenen zij het territorium af.

EISEN VOOR ECOLOGISCH ONDERZOEK DAS:

- Dassens komen meestal pas in de schemering of in de nacht uit hun verblijfplaats tevoorschijn waardoor het waarnemen van een das niet vaak plaats vindt, de aanwezigheid van dassen in een gebied kan hierdoor het beste aangetoond worden door de sporen die ze achterlaten te inventariseren
- Burchten, graafactiviteiten, wissels, haar aan prikkeldraad, mestputjes, vraatsporen, kunnen duiden op de aanwezigheid van de Das
- Wanneer er een burcht wordt aangetroffen kan het gebruik van deze burcht worden vastgesteld door middel van wildcamera's
- Om de aanwezigheid van de Das vast te stellen moeten er minimaal 3 gerichte veldbezoeken plaatsvinden onder goede weersomstandigheden (geen regen of harde wind)
- De optimale periode voor de veldbezoeken is van september t/m mei waar de maanden juni t/m augustus niet optimaal zijn, maar nog wel geschikt.
- De optimale periode voor het plaatsen van de wildcamera's is het hele jaar rond



	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Inventarisatie van achtergelaten sporen												
Plaatsen van cameravallen												
Aanvullend gebruik maken van gegevens Das & Boom, dassenwerkgroepen en dergelijke												
	Optimale periode, tenzij koude periode											
	Geschikte periode											
	Geen geschikte periode											

MITIGERENDE MAATREGELEN V.W.B. VERBLIJVEN:

- Een manier om de schade op de populatie dassen in een bepaald gebied te verminderen is door te werken buiten de kwetsbare periode van het dier
 - De das gebruikt zijn burcht jaarrond, dus wanneer er een burcht aanwezig is in het desbetreffende gebied, moet er gezocht worden naar een andere manier om te werk te gaan.
 - De meest kwetsbare periode hierbinnen is de voortplantingsperiode, deze duurt van december t/m begin juli
 - Er kan geen gunstige periode worden aangegeven om de werkzaamheden uit te voeren. Zeker de werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van de dichtstbijzijnde toegang tot een dassenburcht moeten zo veel mogelijk vermeden worden. Is dat niet mogelijk, dan moeten de werkzaamheden plaatsvinden in de periode dat de burcht niet in gebruik is als voortplantingsplaats, dus in de periode juli tot en met november

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Voortplanting												
Gebruik hoofdburcht												
Gebruik bijburchten en vluchtpijpen												
	Kwetsbare periode											
	Kwetsbare periode, afhankelijk van gebruik. Raadpleeg een dassendeskundige											
	Geen geschikte periode											



	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Activiteiten die de hoofdburcht beïnvloeden												
Activiteiten die een bijburcht of vluchtpijp beïnvloeden												
Activiteiten die alleen de habitat beïnvloeden												
	Activiteiten kunnen in principe niet uitgevoerd worden											
	Activiteiten kunnen mogelijk uitgevoerd worden. Bij hoofdburchten is dit de minst kwetsbare periode binnen de kwetsbare periode voor het uitvoeren van de activiteiten. Raadpleeg een dassendeskundig voor de eventuele mogelijkheden.											
	Activiteiten kunnen in principe uitgevoerd worden											

- Een andere manier om schade op de populatie te voorkomen is door de werkwijze aan te passen en de activiteiten te faseren in tijd en ruimte
 - Werkzaamheden die in de directe omgeving van de burcht plaatsvinden, zo kort mogelijk te laten duren en uitvoeren met zo min mogelijk licht, geluid en trillingen
 - Vegetatiestructuur en bodem zo veel als mogelijk te ontzien tijdens de activiteit of werkzaamheden
 - Voor zonsondergang, maar niet later dan 19.00 uur ervoor zorgen dat de activiteiten zijn afgerond/stopgezet en het afval en de machines uit het gebied zijn verwijderd
 - Ingeval van werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van de dichtstbijzijnde toegang tot een dassenburcht
- Moeten bij voorkeur alleen uitvoeren in de periode juli tot en met november
- Is het gebruik van grondberijdende voertuigen en machines is niet toegestaan
- Moet schade aan de ondergroei moet zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, worden voorkomen
 - In geval van werkzaamheden die plaatsvinden op meer dan 20 meter van de meest dichtstbijzijnde toegang tot de dassenburcht
- Moeten er maatregelen genomen worden om andere tijdelijke obstakels, zoals greppels en grondwallen, te passeren
- Moet er een buffer worden aangebracht tussen de plek waar de activiteit plaatsvindt en de burcht
- Bij voorkeur vindt er geen kaalkap van een houtopstand plaats binnen 250 meter van de dichtstbijzijnde toegang tot een dassenburcht